

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP

Vuurwerk

DATUM

27 februari 2025

Verz.: 28-02-2025

BIJLAGEN

--

BEHANDELD DOOR

FHP (Frank) Konings

TELEFOONNUMMER

043 350 4464

ONZE REFERENTIE

2025.00832

E-MAILADRES

Frank.Konings@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

--

Geachte raadsleden,

Aanleiding

Tijdens de raadsvergadering van 28 januari 2025 is door LPM een motie ingediend met betrekking tot het organiseren van een centrale vuurwerkshow aan de Maas. Naar aanleiding van deze motie heb ik toegezegd om een raadsinformatiebrief op te stellen over de mogelijke positieve en negatieve effecten van een dergelijk evenement, zodat daarover in de domeinvergadering van 18 maart a.s. discussie kan worden gevoerd. De motie is daarop aangehouden.

In deze brief worden de verschillende aspecten van een centrale vuurwerkshow belicht, waaronder de potentiële voordelen, de organisatorische en financiële uitdagingen, de impact op particulier vuurwerkgebruik en de handhavingsproblematiek. Daarnaast wordt gekeken naar ervaringen in andere steden en wordt de bredere discussie over vuurwerkregulering, zowel nationaal als op Europees niveau, meegenomen.

Daarbij moet vooraf wel worden opgemerkt dat gemeenten die een centrale vuurwerkshow organiseren dat – voor zover wij dat hebben kunnen nagaan - doen in combinatie met een algeheel vuurwerkverbod. Dat maakt het moeilijker om een vergelijking te kunnen maken met een situatie, zoals beschreven in de eerdergenoemde motie, waarbij er alleen maar een centrale vuurwerkshow zou worden georganiseerd zonder algeheel vuurwerkverbod.

Voordelen van een centrale vuurwerkshow

Een centraal georganiseerde vuurwerkshow kan in theorie verschillende positieve effecten hebben:

1. Mogelijke vermindering van overlast en schade. Door inwoners een gecontroleerd en aantrekkelijk alternatief te bieden, kan een centrale vuurwerkshow bijdragen aan het terugdringen van de overlast en schade die particulier vuurwerk veroorzaakt. Illegaal afgestoken vuurwerk en daarmee samenhangende incidenten, zoals vandalisme, branden en letsel, zouden hierdoor kunnen afnemen. In de praktijk blijkt echter dat dit effect beperkt is, omdat veel mensen blijven vasthouden aan de traditie van het zelf afsteken van vuurwerk.
2. Versterking van het gemeenschapsgevoel. Een centrale viering biedt inwoners de mogelijkheid om samen het nieuwe jaar in te luiden op een veilige en georganiseerde

DATUM
27 februari 2025

manier. Dit kan bijdragen aan de sociale cohesie binnen de stad en een feestelijke sfeer creëren waar alle leeftijden van kunnen genieten.

3. Betere controle op veiligheid en milieu-impact. Een professionele vuurwerkshow voldoet aan strikte veiligheidsvoorschriften en kan worden afgestoken door gecertificeerde professionals. Dit verkleint de kans op ongelukken en vermindert de impact op het milieu, bijvoorbeeld door het gebruik van duurzamer vuurwerk of zelfs alternatieve shows met drones of lasers.

Hoewel deze voordelen vaak worden genoemd in beleidsdiscussies, laten ervaringen uit andere steden zien dat de daadwerkelijke effecten niet altijd even groot zijn. In sommige gevallen blijft de hoeveelheid (illegaal) vuurwerk hoog, ondanks de aanwezigheid van een alternatief.

Uitdagingen en nadelen van een centrale vuurwerkshow

1. Hoge kosten en organisatorische complexiteit. Het organiseren van een centrale vuurwerkshow brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Naast het vuurwerk zelf moeten er uitgaven worden gedaan voor veiligheidsmaatregelen, logistiek, crowd management en mogelijk aanvullende optredens.
 - Het Nationale Vuurwerk in Rotterdam kostte in 2024 ongeveer €800.000.
 - De vuurwerk- en lichtshow in Eindhoven tijdens de jaarwisseling 2023/2024 had een kostenplaatje van €850.000.
 - Dordrecht en Papendrecht organiseerden gezamenlijk een vuurwerkshow waarvan de kosten in 2023 €40.000 bedroegen.
 - Amsterdam trok €1,2 miljoen uit voor meerdere vuurwerk- en lichtshows in de stad.
 - Den Haag organiseerde in 2024 een vuurwerkshow op het Malieveld met een kostenpost van €500.000.
 - Als alternatief trok Gouda €50.000 uit voor een lasershow.

Er is dus nogal een verschil aan kosten voor een centrale vuurwerkshow, die afhangt van de vraag of het alleen het afsteken van vuurwerk betreft, of dat er een hele programmering rondom wordt georganiseerd. Daarbij moet worden overwogen of de financiering van zo'n evenement een (kern)taak is van de gemeente, of dat dit aan commerciële partijen moet worden overgelaten.

2. Beperkte impact op particulier vuurwerkgebruik. Uit ervaringen in andere steden blijkt dat een centrale vuurwerkshow, die daar overigens altijd in combinatie met een algeheel vuurwerkverbod wordt georganiseerd, slechts een beperkt deel van het publiek trekt en geen garantie is voor een vermindering van particulier vuurwerkgebruik. In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de bezoekers van een licht- en vuurwerkshow niet degenen zijn die zelf vuurwerk afsteken¹.
 - In Eindhoven bleek uit evaluaties dat 20% van de mensen die normaal vuurwerk af zou steken aangaf mede als gevolg van de centrale vuurwerkshow minder of geen vuurwerk te hebben afgestoken².
 - In Rotterdam, waar al sinds 2020 een vuurwerkverbod geldt in combinatie met het Nationale Vuurwerk, wordt nog steeds massaal (illegaal) vuurwerk afgestoken.
 - In Amsterdam, waar in 2024 op meerdere locaties vuurwerkvrije zones waren ingesteld en centrale shows werden georganiseerd, werden alsnog recordaantallen meldingen van vuurwerkoverlast geregistreerd.

¹ Evaluatie jaarwisseling Eindhoven 2023-2024, Ipsos I&O, rapportnummer 2024/046, maart 2024, p. 7

² Evaluatie jaarwisseling Eindhoven 2023-2024, Ipsos I&O, rapportnummer 2024/046, maart 2024, p. 46

DATUM
27 februari 2025

- Den Haag had in 2024 een centrale vuurwerkshow, maar de politie moest op oudejaarsavond op meer plekken in de stad ingrijpen dan in voorgaande jaren, met name vanwege (illegaal) vuurwerk.

Hierdoor blijft de hoeveelheid afgestoken vuurwerk hoog, ondanks de aanwezigheid van een centraal evenement.

3. Handhavingsproblematiek en overlast. De grootste overlast voor mensen ontstaat door (illegaal) vuurwerk dat al weken voor de jaarwisseling wordt afgestoken. De handhaving op het afsteken van vuurwerk is echter zeer moeilijk omdat daarvoor constatering op heterdaad nodig is. Wanneer een melding van het afsteken van vuurwerk wordt gedaan is in de meeste gevallen de dader niet meer ter plekke, of is niet te traceren waarvandaan het vuurwerk is afgestoken. Een centrale vuurwerkshow biedt hier geen oplossing voor.

Ook tijdens de jaarwisseling zelf kan een vuurwerkshow de behoefte aan particulier vuurwerk niet volledig wegnemen, wat blijkt uit de vele overlastmeldingen in steden die een centrale vuurwerkshow/vuurwerkverbod hebben. Bovendien kunnen grote mensenmassa's bij een centraal evenement extra veiligheidsrisico's met zich meebrengen, zoals ongeregelde heden en problemen bij de inzet van hulpdiensten, die op die avond ook al hun reguliere inzet op andere plekken in de stad hebben.

Vuurwerkregulering: lokaal, nationaal en Europees perspectief

1. Lokaal niveau. Sommige gemeenten hebben lokale vuurwerkverboden of -beperkingen ingevoerd, zoals vuurwerkvrije zones. Vuurwerkvrije zones zijn gebieden waar het afsteken van consumentenvuurwerk tijdens Oud en Nieuw verboden is. Deze zones worden vaak ingesteld op plekken waar veel overlast wordt ervaren, zoals bijvoorbeeld drukke winkelstraten, ziekenhuizen of dierenasielen. De ervaringen hiermee zijn wisselend en hangen af van de mate van handhaving, bewustwording en betrokkenheid. Over het algemeen zijn dit soort maatregelen waarschijnlijk effectiever als ze deel uitmaken van een breder pakket aan maatregelen (bv. communicatie, strikte handhaving, alternatieve vieringen, etc.). Er zijn echter geen concrete onderzoeken uitgevoerd waaruit de effectiviteit van deze maatregelen blijkt.
2. Nationaal niveau. De discussie over een landelijk vuurwerkverbod wint aan kracht. Op dit moment ligt er in Den Haag een wetsvoorstel (Wet veilige jaarwisseling) voor dat een vuurwerkverbod voor consumenten regelt. Ruim 60% van de Nederlandse bevolking steunt inmiddels een verbod op consumentenvuurwerk³. Ook vinden steeds minder mensen het afsteken van vuurwerk een mooie traditie (van 43% naar 39%⁴).
3. Europees niveau. Binnen de EU zijn er geen uniforme regels over het particulier afsteken van vuurwerk. Dit leidt tot verschillen in wetgeving tussen lidstaten en bemoeilijkt de grensoverschrijdende handhaving. In België en Duitsland gelden minder strikte regels dan in Nederland, waardoor vuurwerk eenvoudig over de grens kan worden aangeschaft. De Europese Unie onderzoekt momenteel of de bestaande richtlijnen voldoende zijn, mede vanwege de toegenomen online verkoop van illegaal vuurwerk. Een strengere aanpak op EU-niveau zou kunnen bijdragen aan een effectievere regulering en handhaving.

³ Hoe denkt Nederland over vuurwerk in 2024? Ipsos I&O, rapportnummer 2024/313, december 2024, p. 5

⁴ Hoe denkt Nederland over vuurwerk in 2024? Ipsos I&O, rapportnummer 2024/313, december 2024, p. 5

DATUM
27 februari 2025

Conclusie

Een centrale vuurwerkshow in Maastricht kan bijdragen aan een feestelijke en gezamenlijke viering van de jaarwisseling en biedt een gecontroleerd alternatief voor particulier vuurwerk. Theoretisch zou een centrale vuurwerkshow kunnen leiden tot minder overlast en schade, maar de praktijk wijst uit dat de daadwerkelijke impact beperkt is.

Belangrijke overwegingen zijn de hoge kosten, de organisatorische uitdagingen en de beperkte invloed op particulier vuurwerkgebruik. Ervaringen uit andere steden – waarbij het belangrijk is te vermelden dat een centrale vuurwerkshow daar altijd in combinatie met een algeheel vuurwerkverbod plaatsvindt – tonen aan dat een centrale vuurwerkshow slechts een deel van de inwoners bereikt en dat (illegaal) vuurwerk een hardnekkig probleem blijft, vooral in grensregio's zoals Maastricht.

Daarnaast speelt de bredere discussie over vuurwerkregulering op nationaal en Europees niveau een rol. Zolang vuurwerk gemakkelijk verkrijgbaar blijft in omliggende landen, zal handhaving een grote uitdaging blijven en blijft de vraag open of een centrale vuurwerkshow de gewenste effecten kan bereiken.

Gezien deze aspecten is een zorgvuldige afweging noodzakelijk voordat een beslissing wordt genomen over de organisatie van een dergelijk evenement in Maastricht.

Hoogachtend,

W.A.G. Hillenaar
Burgemeester

i

ⁱ Geraadpleegde bronnen:

- Hoe denkt Nederland over vuurwerk in 2024? Ipsos I&O, rapportnummer 2024/313, december 2024
- Evaluatie jaarwisseling Eindhoven 2023-2024, Ipsos I&O, rapportnummer 2024/046, maart 2024
- Vraagtekens bij effectiviteit vuurwerk vrije zone, Binnenlands bestuur, 2 januari 2019
- Handhaven lokale vuurwerkregels is voor veel gemeenten vrijwel onmogelijk, NU.nl, 15 december 2023
- Gemeenten met vuurwerkverbod zien maar klein effect, willen landelijke maatregelen, RTLnieuws, 23 december 2024
- Vuurwerkongevallen jaarwisseling 2024-2025, Veiligheid.nl, 6 januari 2025
- Vuurwerkaankoop- en gebruik, Veiligheid.nl, 30 december 2024
- Hulpverleners nog steeds slachtoffer bij jaarwisseling, HetCCV.nl, 2 januari 2024
- Dit was de jaarwisseling: veel autobranden, vuurwerk in lift en dode (14) door vuurwerk, Rijnmond.nl, 1 januari 2025
- Rapportage jaarwisseling 2024-2025, Veiligheidsregio Haaglanden
- Jaarwisselingsrapportage 2024-2025, factsheet van politie op rijksoverheid.nl
- In de jaren vijftig en zestig heette het 'baldadigheid': vuurwerkoverlast was er altijd, de vraag om een vuurwerkverbod ook, NRC, 18 februari 2025
- Plenaire debat over Wet veilige jaarwisseling: vuurwerkverbod voor consument, VNG-nieuwsbrief, 21 februari 2025